

ONCOLOGIA A LA COMARCA DEL GARRAF

UNITAT DE CURES PAL·LIATIVES I EQUIP D'ATENCIÓ PSICOSOCIAL

Helena Camell - 16 novembre 2012

Índex

- Recursos específics de Cures Pal·liatives a la Comarca del Garraf
- Concepte d'atenció pal·liativa
- Atenció pal·liativa, nivells assistencials i complexitat

RECURSOS ESPECÍFICS DE CURES PAL·LIATIVES A LA COMARCA DEL GARRAF

20 anys de cures pal·liatives

33 anys d'equip interdisciplinari

ETAPES DE LOS CURES PAL-LIATIVES DEL NOSTRE CENTRE

1994-1998: Pacient agònic

1998-2006: Creixement, consolidació

2006-2012: Model transversal (onco-hemato-pal·liatiu)

2009: Incorporació del Equipo de Atenció PsicoSocial (EAPS) del programa patrocinat per Fundació Obra Social LaCaixa

2011: Incorporació del EspaiCaixa como projecte d'atenció integral al malalt avançat i família.

RECURSOS DE CURES PAL·LIATIVES DEL CSG

Unitat onco-hemato-pal·liatius:

22 llits d'hospitalització (nivells d'intervenció terapèutica)

Equips especialitzats en cures pal·liatives:

1 equip de suport hospitalari (UFISS)

1 equip de suport domiciliari (PADES)

1 equip d'atenció psicosocial (EAPS)

Consulta externa diària

CONCEPTE D'ATENCIÓ PAL·LIATIVA

Continuum of Care Model

REFERÈNCI A	POBLACIÓ A ESTUDI	INTERVENCIÓ	RESULTATS	UTILITZACIÓ DE RECURSOS	SUPERVIVÈNCIA
Bakitas et al 2009	322 pac oncològics avançats a centre rural d'atenció globalitzada del NCI	Psicoeducacional infermeria Metgessa UCP	Milloria de símptomes, qualitat de vida i humor	No diferència	No diferència
Brumley et al 2007	297pac terminals (53% oncològics) limitats a domicili amb requeriment d'atenció a htal l'any previ	Equip multidisciplinar a domicili model hospice	Millor satisfacció	No diferència	No diferència
Gade et al 2008	512 pac ingresats amb malaltia limitant de la vida (27% oncològics en branca UCP)	Equip multidisciplinar durant l'ingres a Htal	Millor satisfacció Més instruccions per futur a l'alta	Disminució del cost sanitari mitja Prolongació de l'ingrés	No diferència
Meyers et al 2011	476 pacients oncològics + cuidador inclosos a estudis F I, II o III a centres d'atenció oncològica global	Educacional i assistencial simultània. Associació d'estudi clínic i de pal·liació	Millor qualitat de vida dels cuidadors	No mesurada	No mesurada
Pantilat et al 2010	107 pacients ancians ingresats amb malaltia crònica (22% oncològics)	Consulta mèdica UCP diària + consells a metge de família	No diferència símptomes ni planificaió futura	No mesurada	No mesurada
Rabow et al 2004	90 pacients ambulatoris amb diagnostics d' ICC, MPOC i càncer (33%)	E Multidis: Metge pal, DI, capella, a social, farmacèutic, psicòleg, terapeuta artístic, voluntari	Milloria de dispnea i ansietat Millor planificació futura	No diferència	No mesurada
Temel et al 2010	151pacients inclosos dintre de les 8 setmanes següents al diagnòstic de n pulmó no cel petita metastàtica	Contacte amb atenció pal·liativa ambulatoria abans de 3 setmanes + 1 cop/mes + documentació informatitzada	Milloria de símptomes, qualitat de vida i depressió Mes instruccions per al futur	Atenció menys invasiva	Milloria 11'6m vs 6'9m (p= 0'02)

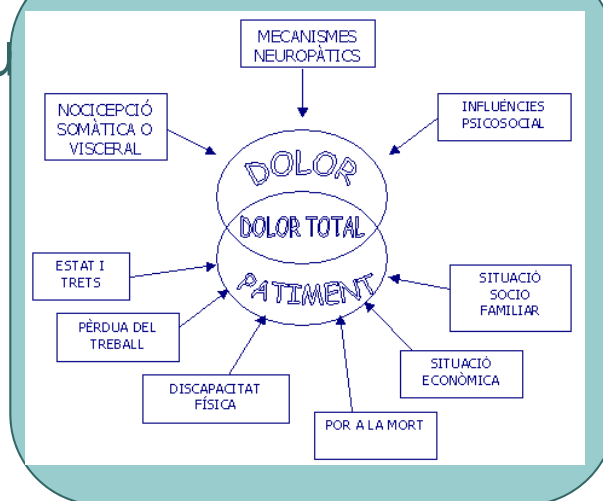
CURES PAL-LIATIVES

L'abordatge del sofriment, plantejat com a objectiu assistencial, es configura al voltant del concepte de **dolor total** com un model d'atenció integral, on l'objectiu en l'atenció pal·liativa seria la cobertura de les necessitats físiques, psicoemocionals, socials i espirituals del malalt i els seus cuidadors..

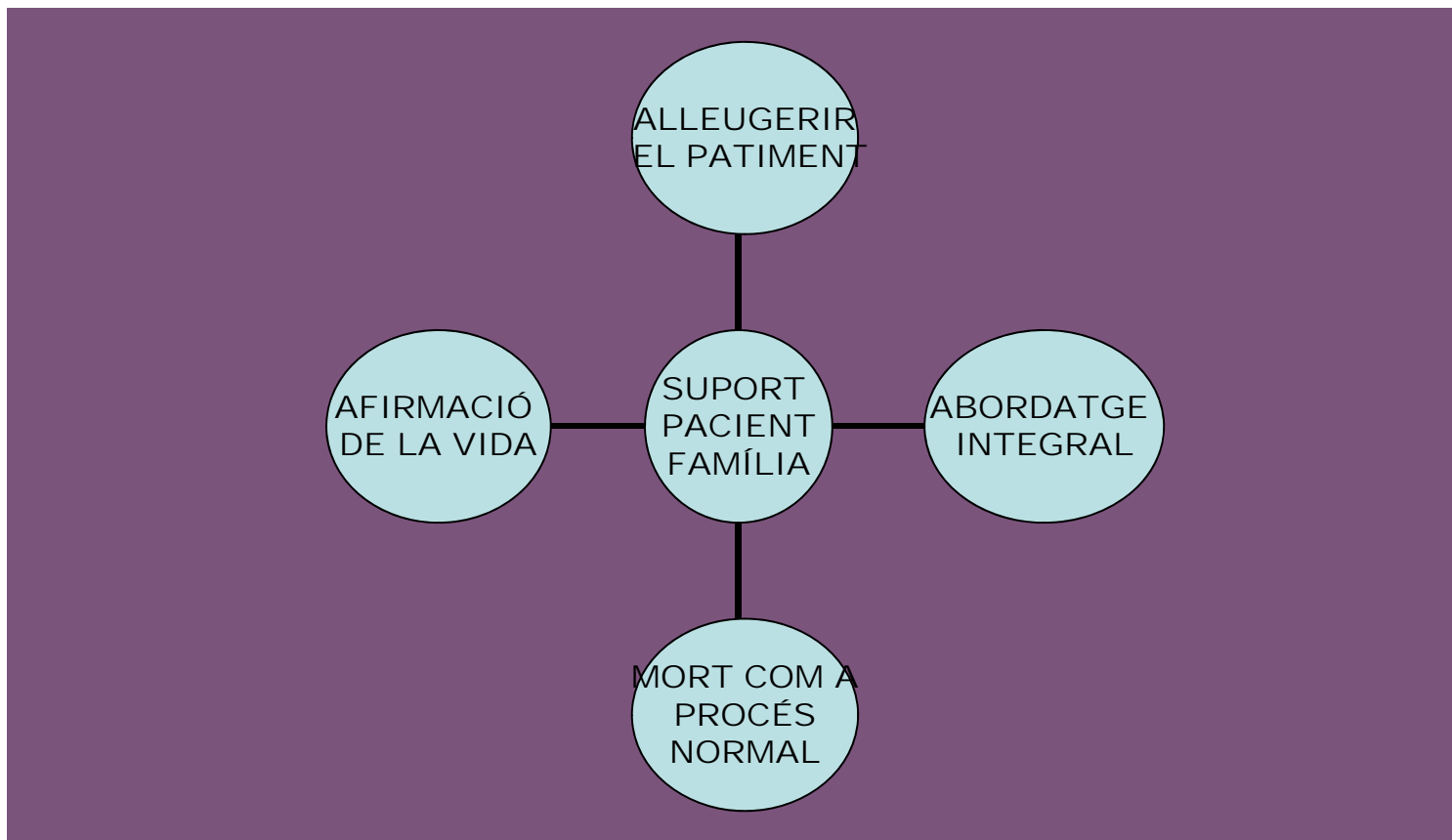

CURES PAL-LIATIVES

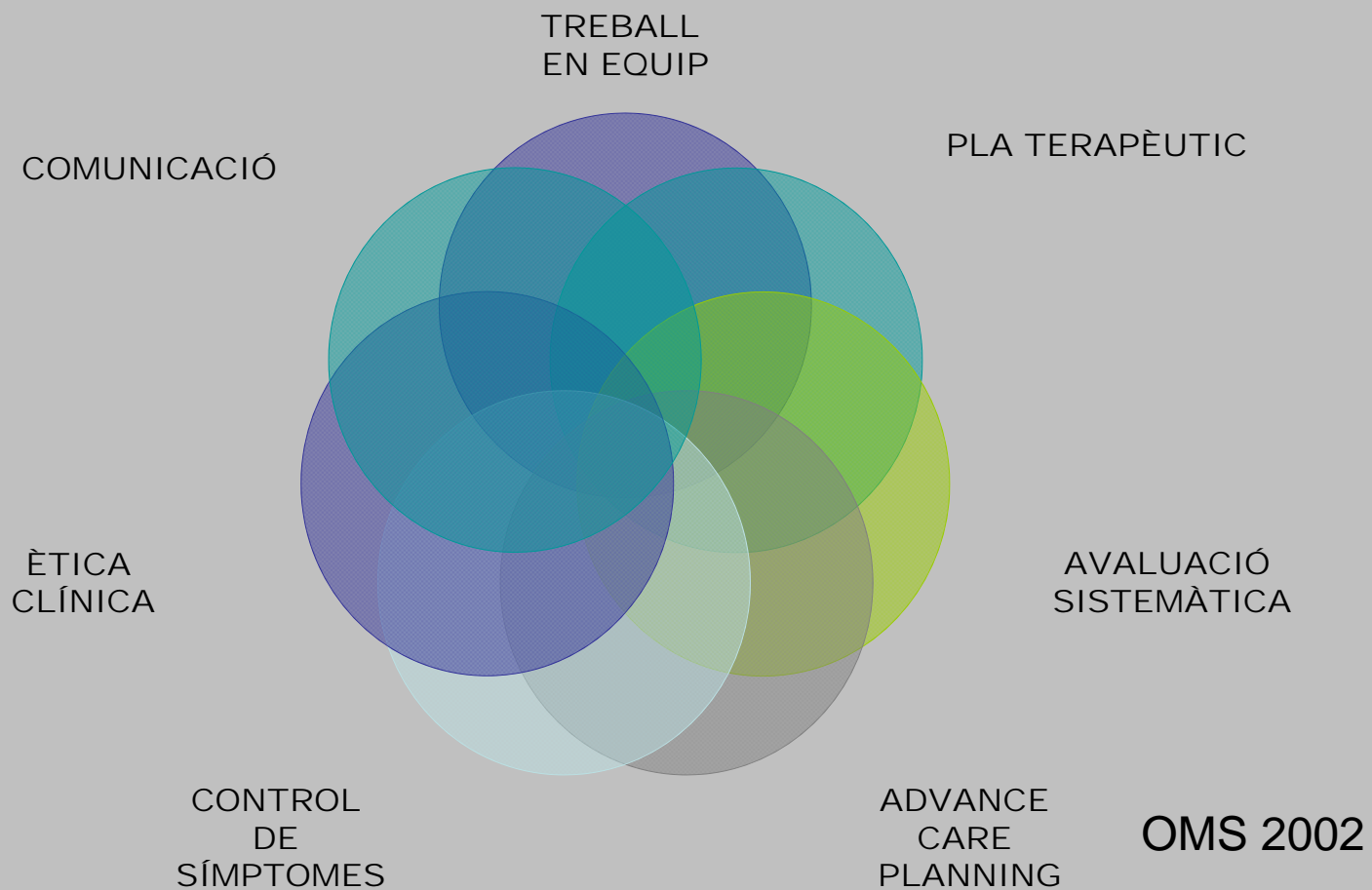
L'abordatge del sofriment, plantejat com a objectiu assistencial, es configura al voltant del concepte de **dolor total** com un model d'atenció integral, on l'objectiu de l'atenció pal·liativa seria la cobertura de les necessitats físiques, psicoemocionals i espirituals del malalt i els seus cuidadors.

VALORS

Elements clau

CURES PAL·LIATIVES

- De l'abordatge per dimensions al model de necessitats
- Cicely Saunders

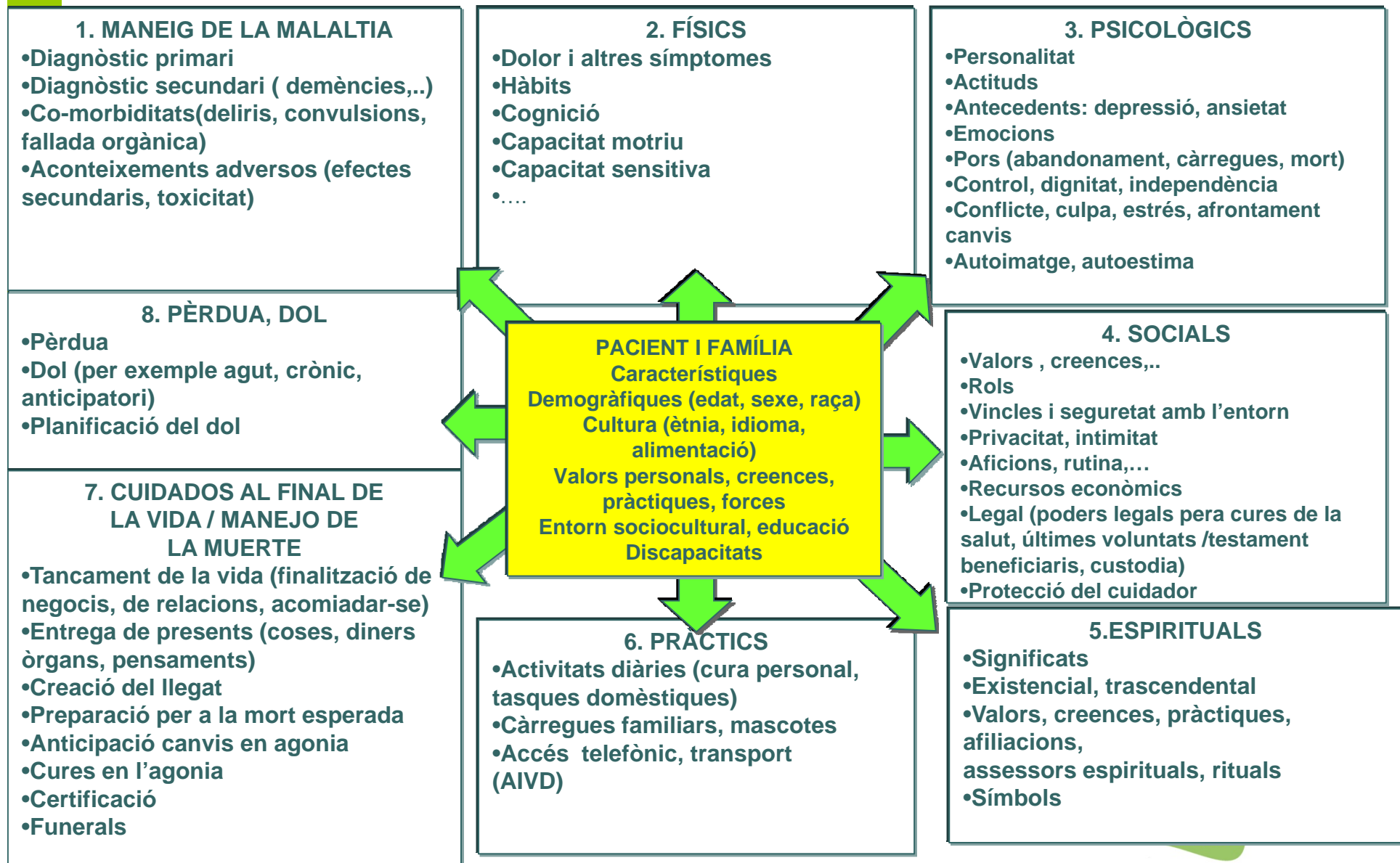
Frank Ferris

“Vostè importa perquè es vostè, vostè importa fins l'últim moment de la seva vida, i nosaltres farem lo possible, no sols per ajudar-lo a morir en pau, sinó perquè visqui amb dignitat fins que mori.”

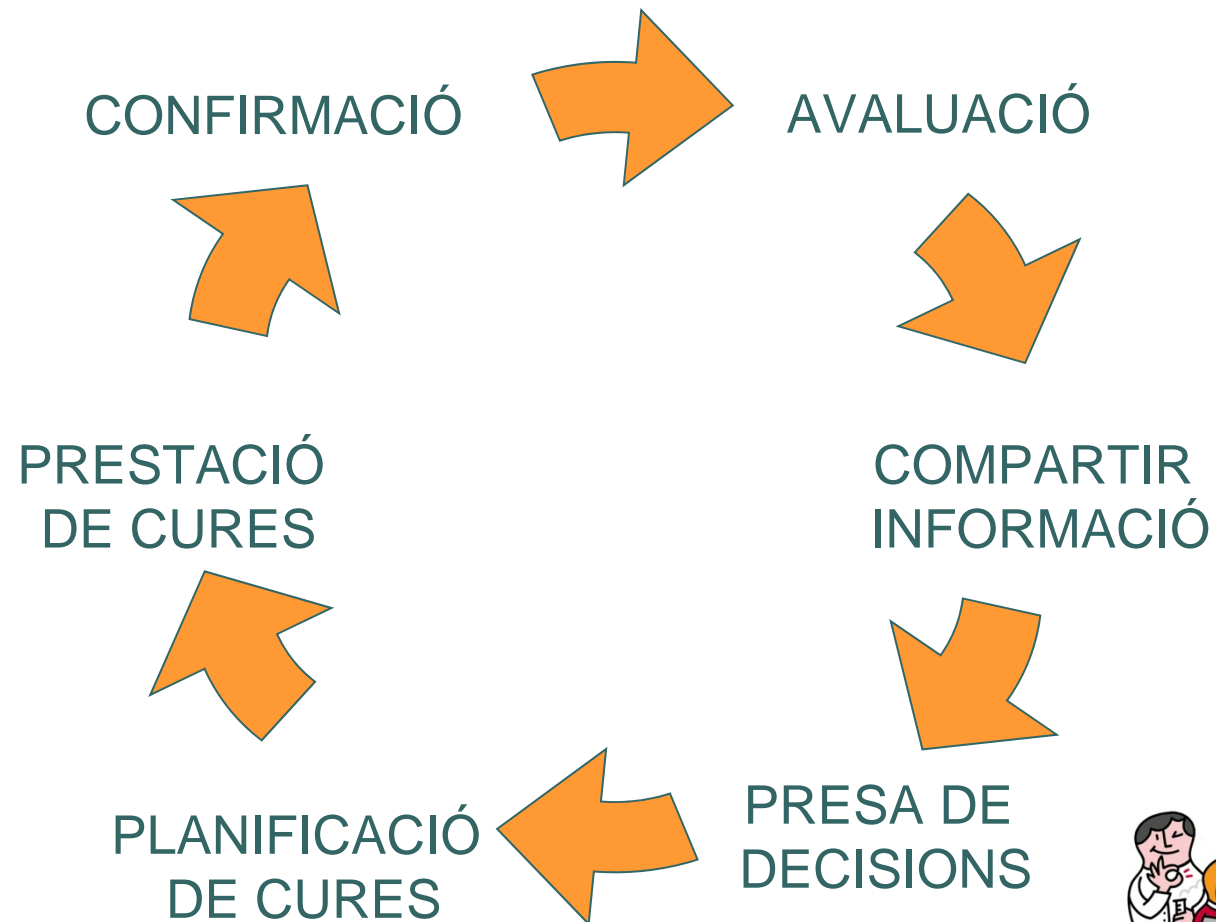
Frank D. Ferris, MD is the Director, International Programs, San Diego Hospice & Palliative Care, a teaching affiliate of the University of California, San Diego, School of Medicine.

Atenció basada en necessitats. Model de necessitats

PASOS D' UNA RELACIÓ TERAPÈUTICA. PROCÉS D'ATENCIÓ

Procés dinàmic Adaptat de Ferris 2002

		Guies de Pràctica i Tractament (Passos essencials en el procés de provisió d'atenció)						Resultats de medicació	Estàndards - Processos Resultats
		1.Consell	2.Compartir informació	3.Presa de decisions	4.Pla de cures	5.Provisió de cures	6.Confirmació		
Aspectes del pacient/família	Maneig de la malaltia								
	Físics								
	Psicològics								
	Socials								
	Espirituals								
	Pràctics								
	Atencions al final de la vida/								
	Tractament de la mort								
	Pèrdua, Pena								

Model d'atenció

Necessitats dels pacients

ATENCIÓ PAL·LIATIVA, NIVELLS ASSISTENCIALS I COMPLEXITAT

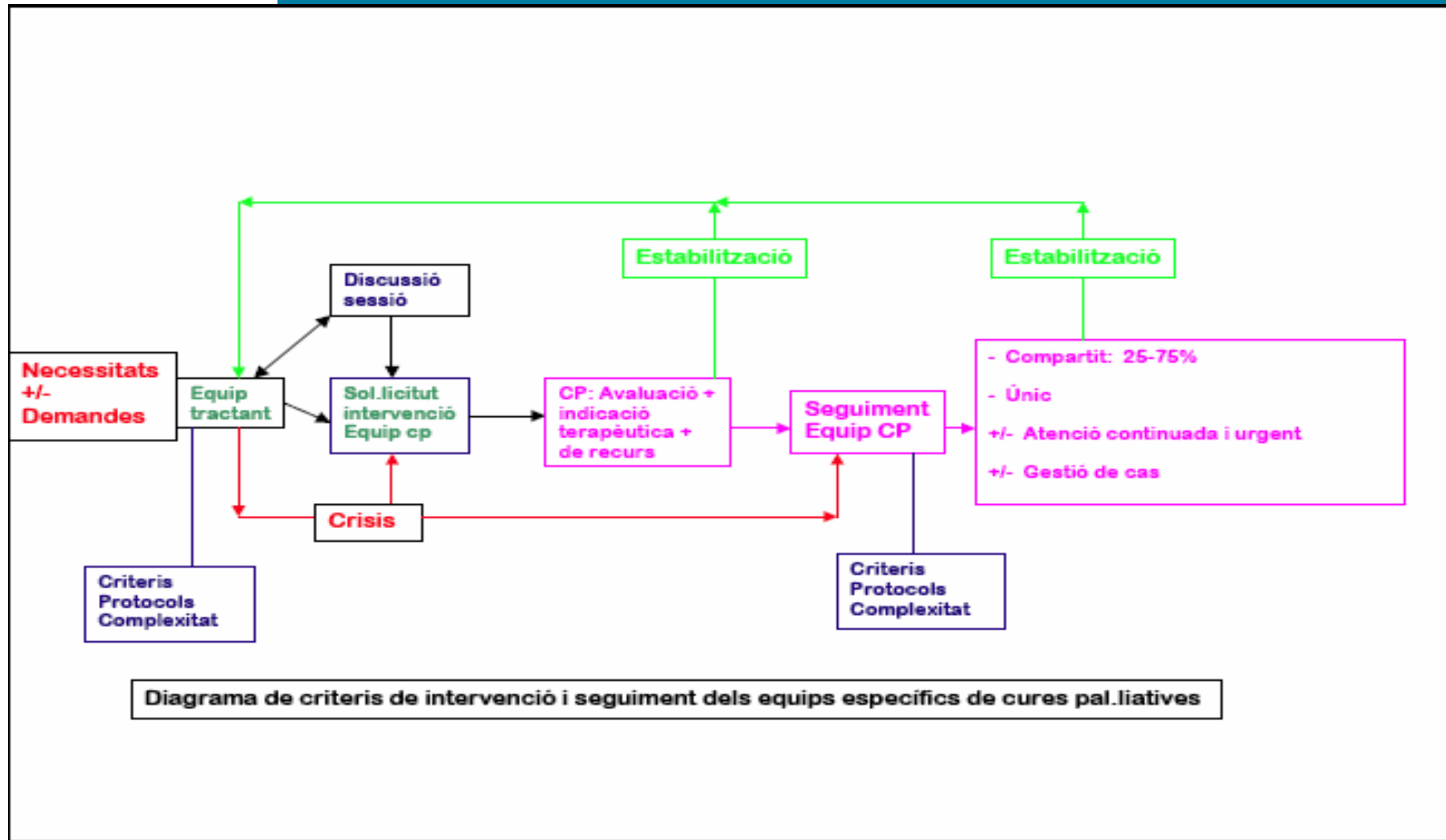
- Implicar tots els nivells assistencials en l'atenció pal·liativa
- Garantir la continuïtat assistencial
- Orientar la intervenció

d'acord amb uns criteris d'inclusió basats en la **complexitat**

que permetin establir els diferents **nivells d'atenció**,

com també el **marc d'actuació** dels professionals de l'atenció primària de salut i dels recursos específics en atenció pal·liativa.

COMPLEXITAT

Parlar de complexitat planteja un model **col·laboratiu** d'atenció, basat en la **coordinació entre nivells** i recursos assistencials, tant convencionals com específics de cures pal·liatives

...implicació de tots els actors del sistema sanitari català

Propietats fonamentals dels sistemes complexos, descripció i aplicació en l'atenció al final de la vida

- **No-proporcionalitat en una relació**

Les relacions entre les variables que conformen un sistema complex no són fixes (lineals) ni proporcionals (petits canvis en una variable en produeixen de grans en una altra).

- **Pal·liar un símptoma pot fer que el malalt prengui més consciència de la seva situació de final de la vida i s'angoixi més que amb el símptoma que feia de “distractor”.**

La visita del nét pot fer més per al benestar que increments repetits de fàrmacs.

Propietats fonamentals dels sistemes complexos, descripció i aplicació en l'atenció al final de la vida

- Els sistemes complexos tenen propietats emergents, fruit de les interaccions entre els components, no reduïbles a la suma dels elements que componen el sistema.
- Morir en pau emergeix com a fruit de múltiples interaccions, no reproduïbles per a un altre cas

*Els fenòmens emergents
sorgeixen del teixit relacional
entre els seus membres.*

*La complexitat és més que la
suma de factors de risc de
complexitat.*

Propietats fonamentals dels sistemes complexos, descripció i aplicació en l'atenció al final de la vida

- **Els sistemes complexos evolucionen cap a estats en els quals els equilibris són inestables, on es manté una relació crítica amb el context (a la “vora del caos”).**
- *L'entrada sobtada en situació d'últims dies i el seu impacte en el cuidador pot fer que el malalt passi les darreres hores en un servei d'urgències hospitalari.*

Propietats fonamentals dels sistemes complexos, descripció i aplicació en l'atenció al final de la vida

- **La incertesa (impredictibilitat) sempre és present en els sistemes complexos. L'atzar és inherent a la complexitat (el factor o la informació que falta pot ser clau).**
- El fill que no coneixem arriba el cap de setmana i qüestiona la situació en què es troba la seva mare i l'assistència que se li dóna.

COMPLEXITAT - REPTES

--Identificar els criteris de complexitat en l'atenció al final de la vida, en malalts amb patologia oncològica

--Agrupar aquests criteris i les diferents situacions de pal·liació per nivells de complexitat.

--Identificar probables opcions d'intervenció segons cada nivell de complexitat.

La **complexitat** d'una situació clínica es podria definir com el conjunt de característiques emergents del cas, avaluades des d'una visió multidimensional, que en la seva particular interacció confereix

- una especial **dificultat en la presa de decisions**
- una **incertesa en el resultat** de la intervenció terapèutica
- una consegüent **necessitat d'intensificar la intervenció sanitària especialitzada.**

Codorniu i Tuca, 22, 23 des de l'Institut Català d'Oncologia

Nou
Servei d'Escolta
Sant Camil

Tel. 93 811 65 33

Atenció psicosocial i espiritual
a persones amb malalties
avançades i les seves famílies

Nou Servei d'Escolta Sant Camil

Per a qui?

Destinat a persones
amb malalties avançades i
les seves famílies, residents
a la comarca del Garraf i
Cunit.

Per què?

Per millorar la
qualitat de vida, reduir
el patiment i prevenir
complicacions en el
procés de dol.

Com funciona?

1. Les persones que ho desitgin
podran trucar i parlar amb un
professional de l'EAPS o deixar un
missatge.

 93 811 65 33

2. El professional respondrà a la demanda
i valorarà si cal derivar a:

- Servei de voluntariat, si necessita un
servei d'escolta i acompanyament per part
dels voluntaris de l'Espai Caixa.
- Atenció psicològica, si la persona ha de
rebre un seguiment individualitzat o
grupal.
- Altres

Unitat d'oncologia hematologia cures pal·liatives

Els professionals de la Unitat estem al seu servei.

Si té qualsevol dubte o consulta pot deixar el
seu missatge al telèfon

 93 811 65 15

Li contestarem el més aviat possible.

MOLTES GRÀCIES

Helena Camell i Ilari
hcamell@csg.cat